

Martin in Jera.

(J. Ravnikar.)

Šesto poglavje.

Resnični kmetski pogovori.

(Dalje.)

Hočevar: Tako je, ker inace bi moral govoriti tudi o tem, kar je pisal pri Gašperetovih otrocih.

Starešina: Najbrže se je pred smrtjo pri tebi izpovedal, ker vse tako dobro veš.

Hočevar: Ej, kaj hočemo, če vem.

Starešina: Kaj me briga, samo da sem dobil pravdo. Bilo bi mi jako žal, če bi jo bil izgubil — in če bi to vedel ti.

Hočevar: Ej, jaz vem, da si dobil pravdo, ali tudi vem, na kak način si jo dobil.

Starešina: Mogoče, da veš, ali mogoče, da tudi ne veš.

Hočevar: Bog varuj vsacega človeka, osobito pa siromaka pred peresom.

Starešina: Imaš prav. Pri sodnji bi morali pisati samo poštenjaki in petičnjaki (imoviti možje.) To bi bilo povsem v redu; no, potrebno bi bilo še marsikaj drugega, Miha! Toda kaj hočemo storiti? Človek mora biti zadovoljen s tem, kar je in kakor je.

Hočevar: Ta tvoja primera me spominja na basen, ki sem jo slišal od nekega romarja. Pravil jo je v družbi, v kateri sem bil tudi jaz, da je namreč neki puščavnik opisal ves svet v basnih, katere je znal vse na pamet. Prosili smo ga, da naj nam katero od teh basni pove — in on nam je pripovedoval ono, na katero me je malo popred spomnila tvoja beseda.

Starešina: No, brbljač, povej to basen!

Hočevar: Hvala Bogu, da jo znam še danes. Poslušaj jo: Tožila je ovca, da jo grozno mučijo volk, lisica, pes in mesar. Lisica, stoječ baš pred stajo (hlevom), sliši to zdihovanje ter reče ovcí: „Moramo biti zadovoljni z modro uredbo, ki je na zemlji. Če bi se vse to preobrnilo, bilo bi še veliko hujše.“

„To čujem rada“, odgovori ovca, „toda samo v zaprti staji. Ako bi bila odprta, bi tega gotovo ne verjela. Dobro je sicer, da so volkovi, lisice in druge zveri, toda potrebno je tudi, da se ovčje staje dobro zapirajo ter da me slabotne živalce imamo dobre pastirje in pse čuvaje proti krvoločni zverini.“

Starešina: Verujem.

Hočevar: Čudim se, da to veruješ.

Starešina: Zakaj ne bi veroval? Potrebno je na vsak način, da imajo buteljni usmiljenje proti ovcam. No, pri tej ovčji milosrčnosti mi pride na misel še nekaj drugega.

Hočevvar: Kaj pa?

Starešina: Pri tej milosrčnosti nasproti ovcam morale bi vse živali, ki se hranijo z mesom, poginiti od lakote.

Hočevvar: Saj bi ne bilo veliko škode.

Starešina: Veš li ti to dobro?

Hočevvar: Ne mislim tako, kako sem vender nespameten. Zverinadi bi ne bilo treba pocepati od gladu, ker bi še vedno našla dovolj mrhovine in divjačine; to je za njo, ne pa domače živali, ki se rede s trudom, poleg tega jih moramo še dobro varovati.

Starešina: Potemtakem jim baš ne privoščiš, da bi pocrkale od gladu; to je vender lepo od tebe, prijatelja krotkih živali. Ali mene zebe; idimo v hišo.

Hočevvar: Ne morem, ker moram dalje.

Starešina: No, pa z Bogom, soseda! Na srečno snidenje. (Gre.)

Čurn in Hočevvar postojita še nekaj časa; prvi pravi na to drugemu: „Miha, ti si mu jih dobro zasolil“.

Hočevvar: Rad bi mu jih še popopril, da bi ga do jutri skelelo na jeziku.

Čurn: Pred tednom dni ne bi bil tako ž njim govoril.

Hočevvar: Pred tednom dni bi mi tudi on ne odgovarjal tako.

Čurn: To je tudi res. Ali, odkar jih je prvokrat dobil pod nos, postal je krotek, kakor moj pes.

Hočevvar: Kakor kdo meri, tako se mu tudi odmeri; to se je do zdaj uresničilo še povsodi, pa se bode uresničilo tudi pri Stiskaču.

Čurn: Bog me obvaruj take službe; jaz ne bi bil starešina, če bi mi Stiskač dal obe svoji hiši.

Hočevvar: In če bi ti kdo — recimo — tudi brez hiše ponudil starešinstvo (županstvo), kaj bi rekel na to?

Čurn: Ti bedak!

Hočevvar: In ti modrijan! Kaj bi storil? Zakaj ne? Ti bi tistemu, ki bi ti to ponudil, podal roko in bi ga lepo zahvalil.

Čurn: Misliš?

Hočevvar: Kako pa drugače!

Čurn: Zašla sva preveč v razgovor ter trativa čas. Z Bogom, Miha!

Hočevvar: Srečno, Miklavž!

(Dalje prth.)